

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-504/14

**Evropska komisija
proti
Helenski republiki**

„Neizpolnitev obveznosti države – Okolje – Varstvo narave – Direktiva 92/43/EGS – Člen 6(2) in (3) in člen 12(1), točki (b) in (d) – Prostoživeče živalske in rastlinske vrste – Ohranjanje naravnih habitatov – Morska želva *Caretta caretta* – Varstvo morskih želv v zalivu Kyparissia – Območje, pomembno za Skupnost, ‚sipine v zalivu Kyparissia‘ – Varstvo vrst“

Povzetek – Sodba Sodišča (četrti senat) z dne 10. novembra 2016

1. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Posebna ohranitev območja – Obveznosti držav članic – Prepoved slabšanja stanja naravnih habitatov in habitatov vrst – Neizpolnitev obveznosti – Dokazno breme, ki ga nosi Komisija – Obseg*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 6(2) in (4))

2. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Posebna ohranitev območja – Obveznosti držav članic – Določitev potrebnih ohranitvenih ukrepov – Nesprejetje začasnih ukrepov za zaščito območja do končanja sodnih postopkov v zvezi z gradbenim projektom, ki ima uničevalne učinke – Neizpolnitev obveznosti*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 6(2))

3. *Tožba zaradi neizpolnitve obveznosti – Preizkus utemeljenosti, ki ga opravi Sodišče – Upoštevni položaj – Stanje po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju*

(člen 258 PDEU)

4. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Posebna ohranitev območja – Obveznosti držav članic – Prepoved slabšanja stanja naravnih habitatov in habitatov vrst – Odstopanje v korist projektov, utemeljenih z nujnimi razlogi prevladujočega javnega interesa – Nujnost preučitve drugih, manj škodljivih rešitev in tehtanje zadevnih interesov*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 6, od (2) do (4))

5. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Posebna ohranitev območja – Obveznosti držav članic – Prepoved slabšanja stanja naravnih habitatov in habitatov vrst – Obseg – Uporaba za nove in obstoječe škodljive dejavnosti*

(Direktiva Sveta 92/43, člena 4(2) in 6(2))

6. *Tožba zaradi neizpolnitve obveznosti – Dokaz neizpolnitve obveznosti – Dokazno breme Komisije – Predložitev dokazov, iz katerih je razvidna neizpolnitev obveznosti*

(člen 258 PDEU)

7. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Posebna ohranitev območja – Obveznosti držav članic – Presoja vplivov projekta na območje – Neuporaba obveznosti v primeru dejavnosti, opravljene brez dovoljenja zadevne države članice*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 6(3))

8. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Strogo varstvo živalskih vrst iz Priloge IV(a) – Ukrepi, potrebni za vzpostavitev sistema varstva*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 12(1)(b) in (d) ter Priloga IV, točka (a))

9. *Okolje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43 – Varstvo vrst – Obveznosti držav članic – Pojem namernega vznemirjanja*

(Direktiva Sveta 92/43, člen 12(1))

1. Dejavnost je mogoče šteti za skladno s členom 6(2) Direktive 92/43 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, le če se zagotovi, da ne povzroča nobenega vznemirjanja, ki bi lahko pomembno vplivalo na cilje Direktive 92/43, predvsem na cilje, ki se z njo dosegajo na področju ohranjanja naravnih habitatov ter živalskih in rastlinskih vrst. Da bi se ugotovila kršitev člena 6(2) Direktive 92/43, mora Komisija pravno zadostno dokazati, da zadevna država članica ni sprejela ustreznih varstvenih ukrepov, ki so v tem, da se prepreči, da bi dejavnosti obratovanja iz projektov, če so potekale po razvrstitvi zadevnega območja, povzročile slabšanje stanja habitatov zadevnih vrst in vznemirjanje teh vrst, ki bi lahko imela pomemben vpliv glede na cilj te direktive, ki je zagotoviti ohranitev navedenih vrst.

Vendar Komisiji za ugotovitev neizpolnitve obveznosti iz člena 6(2) Direktive 92/43 ni treba dokazati vzročne zveze med obratovanjem naprav, postavljenih s projektom, in znatnim vznemirjanjem zadevnih vrst. Zadostuje namreč, da ta institucija dokaže obstoj verjetnosti ali tveganja, da bi to obratovanje povzročilo takšno vznemirjanje. Dokaz Komisije o obstoju take verjetnosti ali tveganja pa ne izključuje možnosti zadevne države članice, da dokaže, da zadevni ukrep izpolnjuje pogoje, določene s členom 6(4) Direktive 92/43, in da je bila v zvezi z njim izvedena presoja poledic za cilje ohranitve varovanega območja.

(Glej točke od 28 do 30.)

2. Čeprav država članica ni niti odobrila niti izvedla odprtij cest na posebnem ohranitvenem območju v smislu Direktive 92/43 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, s tem, da se je na eni strani omejila na sprožitev kazenskih postopkov proti odgovornim v družbi, ki je gradila zadevne ceste, in na upravno sankcioniranje te družbe ter na drugi na zatiranje pred nacionalnimi sodišči, da navedene ceste niso zakonite in da jih je treba odstraniti, ta država članica ni izpolnila posebne obveznosti, ki ji je naložena s členom 6(2) Direktive 92/43.

Zadevna država članica namreč s tem, da ni sprejela začasnih ukrepov za varstvo tega območja, tako da bi omejila uporabo zadevnih dostopnih poti do konca različnih sodnih postopkov, ki še potekajo in se nanašajo na zakonitost in morebitno odstranitev teh dostopnih poti, medtem ko ni iz ničesar razvidno, da ti ukrepi ne bi bili mogoči zaradi dejanskega stanja ali prava, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 6(2) Direktive 92/43.

(Glej točke 54, 55 in 57.)

3. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 69.)

4. Čeprav pa je za ploščad, ki je postavljena na plaži na posebnem ohranitvenem območju in katere namen je invalidom olajšati gibanje, načeloma mogoče šteti, da je bila postavljena iz nujnih razlogov prevladujočega javnega interesa, povezanih s človeškim zdravjem, v smislu člena 6(4) Direktive 92/43 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, se za tako utemeljitev zahteva zlasti preučitev obstoja drugih, manj škodljivih rešitev in tehtanje zadevnih interesov na podlagi preučitve vplivov na cilje ohranitve varovanega območja v skladu s členom 6(3) te direktive. Ker ni nikakršne razlage zadevne države članice v zvezi s tem, odobritev take ploščadi pomeni kršitev člena 6(2) navedene direktive.

(Glej točko 77.)

5. V skladu z Direktivo 92/43 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst se prepoved slabšanja stanja, ki je v njej določena, ne omejuje na obveznost zadevne države članice, da prepove ali da odredi prenehanje zgolj novih škodljivih dejavnosti. Glede tega zadevna država članica s tem, da ni sprejela ustreznih varstvenih ukrepov, da bi preprečila, da se po vpisu posebnega ohranitvenega območja na seznam območij, pomembnih za Skupnost, iz člena 4(2) navedene direktive vznemirja morske želve *Caretta caretta*, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 6(2) Direktive 92/43.

(Glej točki 100 in 101.)

6. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 111.)

7. Člen 6(3) Direktive 92/43 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst določa postopek presoje, katerega namen je s predhodnim nadzorom zagotoviti, da se načrt ali projekt, ki ni neposredno povezan z upravljanjem zadevnega območja ali zanj potreben, vendar lahko nanj pomembno vpliva, odobri, le če ne bo škodil celovitosti tega območja. Iz tega izhaja, da je ta določba upoštevana, le kadar pristojni nacionalni organi odobrijo projekt, pri čemer je treba pred to odobritvijo izvesti ustrezno presojo vplivov projekta na zadevno območje.

Zato se za katero koli dejavnost, za izvedbo katere je zahtevano dovoljenje, izvedena pa je bila brez njega, torej nezakonito, člen 6(3) Direktive 92/43 ne uporabi.

(Glej točke od 120 do 122.)

8. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke 140, 141 in 148.)

9. Glej besedilo odločbe.

(Glej točko 159.)